

KANTTEKENING OVER DE COLLECTIE PUISSÉGUR

door

J.G.J. Kuiper

Bij de opmerkingen van Tom Meijer over de bestemming van de door Puisségur nagelaten collectie kwartairmollusken plaats ik een kanttekening. De medaille heeft namelijk een keerzijde.

Het was op 7 augustus 1982, dat Puisségur in een gesprek met Dr. Jaques Mouthon en mij vertelde, dat het zijn bedoeling was zijn verzameling na te laten aan het Centre des Sciences de la Terre te Dijon. Voor mij was dat geen verrassing. Ik herinner mij dit zo goed, omdat ik over dit bezoek aantekeningen in mijn malacologisch journaal had gemaakt. Mouthon en ik hadden afgesproken elkaar die dag te ontmoeten in Hauteroche. Puisségur had ons toen uitgenodigd voor een middagmaal in de pastorie. Over enkele dagen zou Puisségur de pensioengerechtigde leeftijd bereiken. Dat betekende ook het einde van zijn in 1970 aangegaan contract met het genoemde Centre. Hij wilde echter, zei hij, het contact met het Centre onderhouden. Zijn wens om zijn collectie uiteindelijk in het Centre des Sciences de la Terre ondergebracht te zien, lag overigens voor de hand, en wel om twee redenen. Ten eerste omdat Puisségur dankbaar was voor de vele jaren dat hij zich daat als "maître de recherche" wetenschappelijk heeft kunnen ontplooiën en hij zich door een redelijke salariëring maatschappelijk gemakkelijker kon bewegen, in de tweede plaats omdat Dijon midden in het door hem onderzochte gebied van Bourgondië ligt, wat de taak van een eventuele latere veldwerker/onderzoeker aanzienlijk zou vergemakkelijken.

Wellicht speelde onderbewust nog een andere factor een rol, namelijk het feit dat de Fransman gehecht is aan zijn 'territoire', zijn geboortegrond, het dorp, het stadje, de streek waarvan hij de taal en cultuur kent. Het is een band die men in Nederland nauwelijks meer kent, behalve misschien in Zeeland en de noordelijke provincies. Heel wat Franse malacologen hebben hun verzamelingen nagelaten aan een departementaal museum of een provinciale universitaire instelling. In de ethiek van de pastoor is het ondenkbaar, dat hij eenmaal gepensioneerd een andere gedragslijn zou gaan volgen.

Het Centre des Sciences de la Terre is inderdaad niet in de eerste plaats een museum, maar een instelling van wetenschappelijk onderzoek, ressorterend onder de Université de Bourgogne. Als het geen conservator mollusken in zijn personeelsformatie telt, is dat in dit verband van minder belang, want anders dan in Nederland kunnen dergelijke instellingen via het Centre national de Recherche scientifique subsidies aanvragen voor een wetenschapper die vroeg of laat Puisségur's werk zou wensen voort te zetten. Dat een overijverige verzamelaar in Zuid-Frankrijk gemeend heeft de collectie uit de pastorie te mogen weghalen, kennelijk zonder overleg met het genoemde Centre kan, naar mijn mening, niet in de bedoeling van de overledene gelegen hebben.

De bezorgdheid van Tom Meijer, dat deze wetenschappelijk waardevolle collectie waarin zo veel tijd en geduld geïnvesteerd zijn, zou kunnen devalueren als zij overeenkomstig de rechterlijke

beslissing over enkele jaren naar Dijon moet gaan, is lovenswaard, maar de bezorgdheid kan met evenveel recht in omgekeerde zin geuit worden: wat blijft over van een verzameling die zonder inventarislijst voor vijf jaar 'uitgeleend' wordt met de vage opdracht haar 'toegankelijk' te maken?

Met Meijer's raad aan verzamelaars om hun laatste wil tijdig zwart op wit te stellen, al was het alleen maar om onvoorziene verrassingen te voorkomen, ben ik het uiteraard volkomen eens.